

Na Letasi nigna a Pol vanira na komi Tinoni Kiloau i Efesus

Na Titiono Eigna Na Letasi Iaani

Na meleha Efesus sina meleha hutu ke mono kori provins i Esia, mi mara Rom kena vunaghi pungusia. Na mane vetula a Pol ke kidi jufu i Efesus kori varuai nigna na taetaveti bali titiono na Rorong ke Toke gi kori vatolui nigna na taetaveti, imaena ke mono i Efesus tolu na vinogha bali velepuhira na komi tinoni kiloau. Reghia Tango 19:1-20. Rua tolu vinogha leghugna iangeni imarea kena thotia a Pol mena hatia vano i Rom. Da imanea ke risoa na letasi iangeni kori vido ke mono kori vathe tatari ngengeni.

Pol ke risoa na letasi iaani bali vaheta nidia na vaututuni na komi tinoni kiloau i Efesus. Pol ke kidi titiono eidia na komi fata ke toke ke mai itadia na komi tinoni kiloau eigna kena mono haidu duagna a Krai. Gi e velera, na vunegna na hava ke eia a Jisas, a God ke vahavira na komi tinoni Jiu ma na komi tinoni kena boi Jiu me vatothora haidu kori sikei vamua na tono, iangeni na kiloau.

Kori varuai vidogna na letasi iaani, a Pol ke velera na komi tinoni kiloau eigna kedana mono kori puhi ke jino ke tateli aua imarea kena mono haidu eigna na hava a Jisas Krai ke eia vanira. Imanea ke velera mua eigna kedana mono kaikaliti hahali, eigna kori havidia kori

maramagna imarea kena rihu pungusia a Satan ma nigna na mana.

Na komi fata ke nagho kori letasi iaani:

Na komi fata ke toke ke mai itadia na komi tinoni kiloau eigna kena mono haidu duagna a Krai (1:1-3:21)

Na havi mathangani duagna a Jisas Krai (4:1-6:24)

¹ Inau a Pol ku risoa na letasi iaani. A God ke vahiu eigna kuda nigna na mane vetula a Jisas Krai. Inau ku risoa vanighamu ighamu na komi tinoni nigna a God i Efesus koti mono haidu duagna Jisas Krai moti sokara ngasi kori nimiu na vaututuni.

² Inau ku tarai gi a God a Tamada ma nida a Lod Jisas Krai koroda vatokeghamu moro heghamu na soleana kori havimiu.

Na Komi Fata Ke Toke Ke Mai Itada Eigna Kati Mono Haidu Duagna A Krai

³ Ati veletokea a God. Imanea nigna na God nida a Lod Jisas Krai ma a Tamagna. A God ke vatokeghita tadia na komi fata gougovu ke toke ke mai i popo eigna ighita kati mono haidu duagna Jisas Krai.

⁴ I hau, kori vido a God ke boi vavuha mua na maramagna, imanea ke vahighita eigna katida mono haidu duagna Krai. Mi manea ke vahighita eigna katida mono jino kori matagna me teo sa fata ke dika keda mono kori havida.

Na vunegna a God ke dothovighita,

⁵ imanea ke toatogha i hau gi keda eighita eigna katida ara dathegna taga na hava ke eia

a Jisas Krais. A God ke eia iangeni eigna ke vatotogoa me magnahaghinia na eiagna.

⁶ Ati veletokea a God eigna imanea ke heghita nigna na dotho ke hutu. Mi manea ke heghita nigna na dotho eigna na hava ke eia a Dathegna ke pukuni dothovia.

⁷ Na vunegna na ghaughabuagna a Krais ke lulu eida ighita, a God ke vamamaluhaghita me talutavogha ghohi na komi paluhada. A God ke eia iangeni eigna nigna na dotho vanighita ke hutu puala.

⁸ E tutuni a God ke pukuni vatokeghita kori nigna na dotho. Na vunegna a God ke pukuni thaothadogha me adoa na komi fata gougovu,

⁹⁻¹⁰ imanea ke leghua vamua nigna na vanohehe me tateli vanighita nigna na toatogha ke poloa tadia na komi tinoni i hau. Nigna na toatogha iaani: Kori vido na maghavu ke vahia keda jufu mai, God keda boa na komi fata gougovu i popo mi thepa saragna a Krais eigna keda vunaghi pungusira. Me turughu i hau a God ke toatogha a Krais keda eia nigna na toatogha iaani.

¹¹ Na komi fata gougovu, a God ke eia leghuagna nigna na vanohehe. Kori turughugna a God ke leghua nigna na vanohehe, me vahighami ighami mara Jiu eigna kitida nigna na komi tinoni kiti totho tagna Krais.

¹² Imanea ke eia iangeni eigna kitida veletokea nimami a God ke thaba puala ighami na komi tinoni Jiu kiti kidi vaututunia a Krais.

¹³ Mi ighamu huju nigna na komi tinoni a God kori vido koti rongovia moti vaututunia

na velepuhi ke tutuni, na Rorongo ke Toke ke heghamu na havi ke teo na govugna. Kori vido koti vaututunia a Krai, a God ke heghamu na Tarunga ke Tabu ke kidi taluhaghorea ghohi bali tateli aua ighamu pukuni nigna na komi tinoni.

¹⁴ Ma na vunegna ighita kati hatia ghohi na Tarunga ke Tabu, ighita kati ado toetokea a God keda heghita na komi fata ke toke ke taluhaghorea vanighita. Ighita katida hatia na komi fata irangeni tagna na maghavu a God keda pukuni vamamaluhaghita ighita kati nigna na komi tinoni. Ati veletokea a God eigna imanea ke thaba vano!

Nigna na Tarai a Pol Eidia Mara Kiloua i Efesus

¹⁵ Na vunegna a God ke pukuni vatokeghita, inau ku tarai eimiu ghamu. Turughu kori maghavu ku rongovia ighamu koti vaututunia a Lod Jisas moti dothovira nigna na komi tinoni a God,

¹⁶ inau ku veletokea a God hahali eimiu ighamu. Kori vido ku tarai, inau ku tarai eimiu ghamu.

¹⁷ Inau ku tarai tagna na Mama ke thaba vano. Imanea nigna na God nida a Lod Jisas Krai. Inau ku kaea gi keda vathaothadoghghamu me tatelia na puhigna itamiu eigna ighamu kotida pukuni adoa imanea.

¹⁸ Mi inau ku tarai kaea a God gi keda hangavia na ghaghanamiu eigna kotida thaothadoghgha na komi fata ke toke keda heghamu. Ighamu koti adoa kotida hatia na komi fata irangeni eigna imanea ke kiloghamu eigna kotida nigna na komi

tinoni. Inau ku tarai mua gi kotida adoa na komi fata a God ke taluhaghorea keda hera nigna na komi tinoni, iraani na komi fata ke pukuni toke puala.

¹⁹ Mu tarai gi ighamu kotida adoa nigna na mana ke hutu vano. Na mana iangeni ke agutu kori havida ighita kati vaututuni. Ma na mana iangeni, na mana ke heta vano

²⁰ ke mono itagna a God kori vido imanea ke vasokaraghini tabirua a Krai kori thehe me vasopoua kori madothogna i popo.

²¹ Ma Krai ke thaba haluhadi vano tadia na komi enjel, ma na komi tidatho ma na komi tarunga. Ma na ahagna imanea ke nagho vano tadia na komi ahadia gougovu arahai kena mono nidia na mana. Iaani ke tutuni ikeagaieni me keda tutuni e hau me hau.

²² A God ke hea na mana tagna a Krai eigna keda vunaghi pungusia na komi fata gougovu. Imanea ke hea na mana iangeni eigna a Krai keda hatheghita ighita na komi tinoni kiloau.

²³ Mi ighita na komi tinoni kiloau, ighita na tonogna a Krai. Imanea ke vonungighita vaghagna vamua imanea ke vonungira na komi fata gougovu.

2

Na Havi Mathangani duagna Krai

¹ Gi oti vaututunia a Jisas, na havimiu ke thehe eigna koti eia na komi koakoa moti huhughua a God.

² Ighamu koti leghua na komi puhi ke dika nidia na komi tinoni kori maramagna moti

leghua a Satan, na vunaghidia na komi tidatho. Ma Satan, imanea na tarunga ke batura na komi tinoni kena huhughua a God.

³ I hau ighita gougovu kati vaghagna na komi tinoni irangeni. Ighita kati eia vamua na hava kati magnahaghinia mati leghura na ghaghanada ke dika ma na komi vanohehegna na tonoda. Na vunegna kati eia vaghagna ian-geni, e nabada a God keda vaparaghita vaghagna imanea keda eia tadia arahai tavogha kena boi leghua.

⁴⁻⁵ Toke e nabada a God keda vaparaghita, imanea ke pukuni rarovighita. Na havida ke thehe eigna na komi paluhada, kari na vunegna nigna na dotho vanighita ke hutu puala, a God ke vatothoghita tagna a Krai me vamathangania na havida. Tutuni, a God ke vahavighita eigna nigna na dotho ke dothovighita ke hutu puala.

⁶ Na vunegna ighita kati mono haidu duagna Krai, a God ke vahavighita kori thehe vaghagna ke vahavi tabirua a Krai kori thehe. Mi manea ke abeghita hadi i popo duagna a Krai eigna katida vunaghi pungusira na komi fata gougovu duagna.

⁷ A God ke eia iaani bali tatelia tadia na komi tinoni kedana mono ivughei valiha nigna na dotho vanighita ke hutu puala. Ma God ke tateli aua nigna na dotho kori na vatothoghitagna tagna a Jisas Krai.

⁸ Na vunegna a God ke pukuni dothovighamu, imanea ke vahavighamu kori vido koti vaututunia a Krai. A God ke vahavighamu boi eigna sa fata koti eia. Teo. Na vahavighamugna ke eia

iangeni, imanea ke hai heghamu vamua.

⁹ Na vunegna a God ke boi vahavighamu eignas fata ke toke koti eia, teo ahai ke tangomana na titiono tautalunagho.

¹⁰ A God ke vamathangania na havida eignai ghita kati mono haidu duagna Jisas Krai. Imanea ke eia iangeni eignai katida eia na komi tango ke toke ke kidi kaikalitia vanighita ghohi bali eia ghita.

Ighita Gougovu kati Sikei eignas na Hava ke Eia a Krai

¹¹ Ighamu koti adoa na komi tinoni Jiu kena kiloghamu ighamu koti boi havi itadia, “na komi tinoni kena boi sogivaughithatha.” Mi marea kena ghaghana imarea na komi tinoni nigna a God eignas kena sogivaughithatha. (Kari na sogivaughithatha kena eia kori tonodia ke boi tughua na hehedias.)

¹² Oti saghoi havaghinia i hau ighamu koti boi adoa a Krai moti boi mono tadia mara i Israel, arahai a God ke vahira bali nigna na komi tinoni. Kori vido iangeni ighamu koti boi mono koradia na komi tinoni a God ke eia na komi taluhaghore haehathe* itadia. Ighamu koti boi adoa na God ke tutuni moti boi tangomana na voututuniagna sa fata ke toke kotida hatia leghugna koti thehe.

¹³ Tutuni! I hau ighamu koti haunia a God, kari ikeagaieni ighamu koti mono haidu duagna Krai. A God ke hatighamu mai gharania eignas na thehe ke eia a Krai kori ghaibabala.

* **2:12** “taluhaghore haehathe” Reghia kori Diksonari.

¹⁴ A Krai na nida na soleana. Imanea ke tangoli haidughami ighami na komi tinoni Jiu duamiu ighamu na komi tinoni koti boi Jiu eigna katida sikei vamua. I hau ighita kati thevuioka me vaghagna na hidi ke vathevuraghita. Kari a Krai ke reoa ghohi na hidi iangeni.

¹⁵ Kori vido a Krai ke thehe, imanea ke vateoa na puhi kena leghua mara Jiu bali mono jino kori matagna a God. Imarea kena ghaghana kedana mono jino kori leghuagna vamua na komi vetula nigna a Moses. Krai ke vateo na puhi iangeni eigna ighita, e rua na boo tinoni, katida sikei vamua na boo kati mono haidu duagna. Iaani na puhi ke eia imanea eigna ighita gougovu katida mono haidu kori soleana.

¹⁶ Imanea ke thehe bali hati tabirughita gougovu tagna a God, ma na vunegna iangeni ighita kati mono haidu vaghagna sikei vamua na tono. Kori puhi iangeni, imanea ke vagovua na toatogha ke mono itada ke vathevurughita.

¹⁷ A Krai ke mai kori maramagna me titionoa na Rorongo ke Toke ke hatheghita na mono kori soleana duagna a God. Imanea ke titionoa itamiu ghamu na komi tinoni koti boi Jiu koti haunia a God, mi tamami ghami mara Jiu kiti gharania a God.

¹⁸ Na vunegna ighita kati mono haidu duagna Krai, ighita tangomana katida mai tagna a Tamada kori na mana nigna sikei vamua na Tarunga ke Tabu.

¹⁹ Na vunegna iangeni, ighamu koti boi Jiu oti boi na komi tinoni tavogha ikeagaieni. Ighamu koti sikei duadia na komi tinoni nigna God, mi

ighamu ara dathegna.

²⁰ Ighamu gougovu koti vaghagna na vathe a God ke sokaraghinia popogna na thepa ke ngasi. Ma na thepa iangeni a Jisas Krai. Mara na vetula duadia mara na profet, imarea kena vaghagna na komi tupigna na vathe.

²¹ A Krai ke tangoli ngasia na vathe iangeni me vahutua eigna keda na vathe tabu bali monogna a Lod.

²² Ma na vunegna ighamu koti mono haidu duagna Krai, ighamu koti mono haidu mua duadia na komi tinoni kena vaututuni, eigna ighamu kotida vaghagna na vathe ke mono na Tarunga ke Tabu nigna a God ikoragna.

3

Nigna na Agutu a Pol tadia na komi Tinoni kena boi Jiu

¹ Inau a Pol ku mono kori vathe tatari eigna inau ku agutu vania a Jisas Krai bali hatheghamu koti boi Jiu.

² Inau ku adoa ighamu koti rongovia ghohi a God ke vahiu eigna kuda eia na agutu bali hatheghamu eigna imanea ke dothoviu.

³ Inau ku risoa ghohi kori na letasi iaani a God ke tatelia itagua nigna na toatogha ke mono polo i hau.

⁴ Kori vido koti ijumia na letasi ku risoa, ighamu kotida thaothadoghagna inau ku adoa nigna na toatogha a God eigna a Krai.

⁵ I hau a God ke boi tatelia nigna na toatogha tadia na komi tinoni. Keana ikeagaieni, na Tarunga ke Tabu ke tatelia tadia arahai a God ke

vahira eigna kedana mara nigna na vetula ma na komi nigna na profet.

⁶ Ma na nigna na toatogha a God iaani: Na komi fata ke toke a God ke taluhaghorea tadia na komi tinoni Jiu, imanea keda hera mua tadia na komi tinoni kena boi Jiu. Mi ikeagaieni imarea kena sikei duadia na komi tinoni Jiu. Imarea kena hatia na komi fata ke toke iraani eigna kena mono haidu duagna a Krai mena vaututunia na Rorongo ke Toke.

⁷ Na vunegna a God ke dothoviu, imanea ke heu na agutu ku eia, na titionoagna na Rorongo ke Toke tadia na komi tinoni. Ma na nigna na mana ke agutu kori havigu bali hatheu.

⁸ Toke na komi tinoni nigna a God kena nagho vano itagua, a God ke heu na agutu iaani bali titiono tadia na komi tinoni kena boi Jiu eigna na komi fata gougovu ke toke ke mai tagna a Krai. Na komi fata iraani, e vahotha puala na pukuni thaothadoghagna eigna kena pukuni toke puala.

⁹ A God ke vahiu mua eigna kuda tateli aua nigna na toatogha tadia na komi tinoni. Turughu kori turughugna, kori vido ke vavuhara na komi fata gougovu, imanea ke poloa nigna na toatogha iaani tadia na komi tinoni.

¹⁰ Tagna na komi fata gougovu ke eia a God, imanea ke pukuni thaothadogha. Mi manea ke talu haidura kori kiloau arahai kena Jiu ma arahai kena boi Jiu eigna keda tatelia nigna na thaothadogha iaani tadia na komi enjel ma na komi tidatho ma na komi tarunga.

¹¹ Gi e vavuha na maramagna, a God ke toatogha keda eia iangeni me tangomana na

eigna eigna na hava ke eia a Jisas Kraiss, na nida a Lod.

¹² Na vunegna ighita kati mono haidu du-agna Kraiss mati voututunia, ighita kati adoa a God keda boi siriuhaghinighita kori vido kati maimanihihia ba tarai itagna.

¹³ Ma na vunegna a God ke heu na agutu ku eia, inau ku kaeghamu eigna kotida saghoi dikahehe kori vido koti rongovia imarea kena vaparau eigna ku titionoa na Rorongu ke Toke vanighamu. Na komi nigua na papara keda hatheghamu eigna kotida mono duagna a God koragna nigna na mana ke hutu puala.

Na Dotho nigna a Kraiss Vanighita ke Hutu Puala

¹⁴ Kori vido inau ku toatogha eidia na komi fata a God ke eia, inau ku torongaghi tuturu horu mu tarai tagna a Tamada.

¹⁵ Imanea hiri a pukuni Tamadia na komi enjel i popo ma na komi tamadathe gougovu kori maramagna.

¹⁶ Na vunegna a God ke mono sethe nigna na fata ke toke bali hera nigna na komi tinoni, inau ku kaea eigna keda heghamu nigna na Tarunga ke Tabu bali vahetaghamu kori havimiu.

¹⁷ Mi inau ku tarai gi a Kraiss keda mono hahali kori na hehemiu eigna nimiu na voututuni itagna. Inau ku tarai mua gi na komi fata gougovu kotida eia, ighamu kotida eia kori na dotho ke mai tagna a God,

¹⁸ eigna ighamu duadia na komi tinoni nigna a God, kotida tangomana na thaothadoghagna na

dotho nigna a Krai vanighita ke pukuni aba me teve me hadigha me horugha.

¹⁹ Toke ighita boi tangomana katida pukuni thaothadoghagna na dotho nigna a Krai, inau ku tarai gi ighamu kotida adoa na dotho iangeni. Kori vido koti adoa nigna na dotho, na puhimiu keda vaghagna na puhigna a God.

²⁰ Ati veletokea a God! Eigna kori nigna na mana ke agutu kori havida, a God ke tangomana na eiagna na komi fata ke sethe vano tadia na komi fata kati kaea ba na komi fata kati toghara.

²¹ Ighita na komi tinoni kiloau kati mono haidu duagna a Jisas Krai, ati veletokea a God ikeagaieni me hau me hau. Amen.

4

Ighita kati Sikei Vamua na Tono

¹ Inau ku mono kori vathe tatari eigna inau ku agutu vania a Krai. Mi nau ku kae huhurughamu gi kotida leghua na puhi ke jino ke nabadia arahai a God ke vahira eigna kedana nigna na komi tinoni.

² Oti mono taluleghu, moti rongovira arahai tavogha, moti saghoi saisami dikatamiu. Ma na vunegna ighamu koti dothovira arahai tavogha, oti saghoi dikatamiu tagna ahai kori vido ke eia sa fata koti boi magnahaghinia.

³ Na vunegna na Tarunga ke Tabu ke talu haidughamu, oti agutu heta bali mono haidu kori soleana. Gi kotida eia iangeni, ighamu kotida talu mono sikei.

⁴ Ighita kati voututunia Jisas, ighita kati vaghagna sikei vamua na tonu duagna, mi sikei vamua na Tarunga ke Tabu ke mono itada. Ma a God ke kiloghita ighita gougovu eigna katida pitura na komi fata toke imanea ke taluhaghorea keda heghita.

⁵ Ighita, sikei vamua nida a Lod, mi sikei vamua nida na voututuni, mi sikei vamua na siuvitabu.

⁶ Ighita kati maimanihiahia sikei vamua a God, imanea a Tamada ighita gougovu. Imanea ke vunaghi pungusighita, me vahighita eigna katida eia nigna na agutu, me mono kori havida.

⁷ Krai ke heghita soasopa na sonihathavu eigna katida eia na agutu vania. Mi manea ke heghita leghuagna nigna na toatogha.

⁸ Iangeni na vunegna na komi Rioriso ke Tabu kena velea,

“Kori vido imanea ke vano hadi tagna na vido ke hadi puala,

imanea ke hurura nigna na komi thevuioka ke rihura eigna kedana leghua,

mi tadia nigna komi tinoni, imanea ke dotho vanira.”☆

⁹ Oti toatogha na komi haghore iraani, “imanea ke vano hadi.” Na komi haghore iraani kena tatelia itada a Krai ke kidi horu mai ghohi kori maramagna iaani.

¹⁰ Tutuni! Imanea ke horu mai, iangeni imanea ke vano hadi tagna na vido ke hadi vano tadia na komi vido gougovu. Imanea ke

☆ **4:8** 4:8 Psalm 68:18.

eia iangeni eigna keda vunaghi pungusia me reireghia na komi fata gougovu i popo mi thepa.

¹¹ Imanea ke heghita soasopa na sonihathavu eigna katida eia na agutu vania. Imanea ke hera kekeha na sonihathavu eigna kedana mara na vetula, kekeha eigna kedana na komi profet, kekeha eigna kedana titionoa na Rorongo ke Toke, mi kekeha eigna kedana velepuhira me reireghia na komi tinoni kiloau.

¹² A Kraiss ke eia iangeni eigna na komi tinoni iraani kedana tangomana na velepuhiragna na komi tinoni nigna a God bali eia nigna na komi agutu. Imanea ke eia mua eigna imarea kedana vahetara kori nidia na vaututuni na komi tinoni kiloau, na tonogna a Kraiss.

¹³ Imarea kedana talu vahetara me ghieghilei jufu na maghavu ighita katida sikei kori nida na vaututuni ma na nida na thaothadogha eigna a Dathegna a God. Ighita katida sokara ngasi kori nida na vaututuni ma na puhida keda vaghagna na puhigna a Kraiss ke pukuni jino.

¹⁴ Kori vido iangeni ighita katida boi vaghagna na gari ke boi heta na ghaghanagna ba na vaka ke ghurhia kililia na ghuri. Teo! Ighita katida boi leghua na komi tinoni velepuhi kedana mai bali pilaunighita kori nidia na velepuhi piapilau.

¹⁵ Keana ighita katida dothovira na komi tinoni mati titionoa na velepuhi ke tutuni itadia. Gi katida eia iangeni, ighita katida vaghagna a Kraiss tadia na komi fata kati eia. A Kraiss ke batughita ighita na komi tinoni kiloau.

¹⁶ Imanea ke vaghagna na ulugna na tono. Imanea ke tangoli haidura nigna na komi tinoni,

vaghagna na vinahi kori tonoda ke tangoli haidura na komi baebasegna na tonoda eigna keda sikei vamua na tonu. Gi na komi baebasegna na tonu kedana eia nidia na agutu, na tonu keda heta. Me vaghagna iangeni mua tada ighita na komi tinoni kiloau. Gi katida veidothovighi mati eia nida na agutu ke heghita a Krai, ighita katida heta vano mua kori nida na vaututuni.

Na Pui Mathangani keda Tughua na Pui Haulaghi

¹⁷ Kori na mana a Lod ke heu, inau ku haghore heta vanighamu, oti saghoi leghua na puhidia na komi tinoni bongihehe. Imarea kena toatogha vamua na komi fata ke boi tangomana na hatheragna.

¹⁸ Imarea kena boi tangomana na thaothadoghagna na hava ke tutuni. Imarea kena boi adoa na komi puhigna a God eigna kena bosu magnahaghinia na rongoviagna. Ma na vunegna kena boi adoa na komi puhigna, imarea kena mono haunia na havi ke tutuni ke mai tagna a God.

¹⁹ Kori vido kena eia na komi fata ke dika, imarea kena bosu maomamo. Na vunegna iangeni imarea kena leghura vamua na komi vanohehegna na tonodia. Ma na ghaghanadia ke heta bali eia hahali na komi thagi puhu ke dika.

²⁰ Keana kori vido koti vaututunia a Krai, imarea kena velepuhighamu kena boi veleghamu eigna kotida leghura na komi puhu ke dika irangeni.

²¹ Ighamu koti rongovia ghohi na Rorongo ke Toke eigna a Jisas Krai, ma na komi fata kena velepuhighamu eigna imanea ke tutuni.

²² Imarea kena velepuhighamu eigna kotida sonia na komi puhimiu ke dika koti leghua i hau. Na komi puhimiu ke dika irangeni kena pilaunighamu mena vadiadikala na havimiu.

²³ Ikeagaieni oti lubatia a God eigna keda vathangania na havimiu ma na ghaghanamiu.

²⁴ God ke vavuha na puhimiu ke mathangani eigna keda vaghagna na puhigna imanea. Oti leghua vamua na puhi mathangani iangeni. Gi kotida eia iangeni, ighamu kotida tateli aua na puhi ke pukuni tabu me jino.

²⁵ Na vunegna ighamu koti hatia ghohi na puhi mathangani, oti saghoi piapilau. Kari oti velera ara kulamiu kiloua na hava ke tutuni vamua eigna ighita gougovu kati sikei kori tonogna a Krai.

²⁶ Kori vido koti dikatamiu, oti saghoi eia sa fata ke dika. Moti vagovua na dikatamiu gi e huu na aho

²⁷ eigna kotida boi lubatia a Satan gi keda batughamu kori koakoa.

²⁸ Na tinoni ke biabilau, imanea keda talua na biabilau me eia na agutu eigna keda hatia nigna na komi fata ghehegna. Gi imanea keda tangomana na hatheragna na komi tinoni kena kuma tagna nigna na komi fata.

²⁹ Oti saghoi vlea na komi haghore ke dika. Keana oti vlea vamua na hava ke toke me keda hathea ahai ke vaovarongo itamiu. Kori vido koti

eia iangeni, na komi haghoremiu keda vahetara na komi tinoni kori nidia na vaututuni.

³⁰ Saghoi eia sa fata keda vadikahehea na Tarunga ke Tabu nigna God. Eigna a God ke heghamu na Tarunga ke Tabu bali tateli aua ighamu na pukuni nigna na komi tinoni. Me heghamu mua eigna kotida adoa imanea keda pukuni vamamaluhaghamu kori na maghavu keda mai.

³¹ Oti saghoi thevuioka tagna ahai, moti saghoi dikatamiu. Saghoi rihu haohaghore ba haghore diadikala sa tinoni. Moti saghoi eia sa fata ke dika tagna ahai.

³² Keana e toke gi kotida veihatheghi moti veirarovighi. Oti talutavogha na paluhagna ahai ke eia na fata ke dika itamiu, vaghagna vamua God ke talutavogha na paluhamiu ighamu tagna na hava ke eia a Krai.

5

Na Puhi ke Nabadia na komi Tinoni Kiloau

¹ Na vunegna ighamu ara dathegna God ke dothovighamu, oti leghua na puhigna imanea.

² Ighamu kotida dothovira hahali na komi tinoni vaghagna a Krai ke dothovighita me thehe eida ighita. Imanea ke lubati vania a God na havigna vaghagna na*, ma a God ke totogo itagna.

³ E bosu jino ahai itamiu keda nere duagna sa tinoni ke boi a taugna, ba eia na komi puhi ke dika, ba mamagna na hava ke boi nigna. Eigna

* **5:2** "havughaghi" Reghia kori Diksonari

na komi fata irangeni ke boi naba na komi tinoni nigna a God kedana eia.

⁴ Kari e boi jino mua ighamu kotida titiono eidia na komi fata ke dika, ba haghore mee, ba eia na komi leuleu ke dika. Keana e jino gi ighamu kotida veletokea God.

⁵ Inau ku magnahaghinia kotida adoa gi ahai keda nere duagna sa tinoni ke boi a taugna, ba eia na komi puhi ke dika, imanea teo keda haghe kori hughuta rodia God ma Jisas Krais. Vaghagna iangeni mua tagna ahai ke mamagna na komi fata nidia arahai tavogha, eigna imanea ke maimanihihia na komi fata kori maramagna, boi a God.

⁶ Oti saghoi vaututunia ahai keda veleghamu e toke vamua gi kotida eia na komi fata ke dika irangeni. Eigna a God keda vaparara arahai kena boi leghua imanea mena eira.

⁷ Kori vido na komi tinoni kena eia na komi fata ke dika irangeni, oti saghoi ei leghura.

⁸ I hau, ighamu koti mono kori puni, kari ikeagaieni ighamu koti mono ghohi kori raraha eigna ighamu koti nigna na komi tinoni a Lod. Na vunegna iangeni, na puhimiu keda vaghagna na komi tinoni kena mono kori raraha.

⁹ Eigna kori vido kati mono kori raraha, na puhida keda toke me jino me teo sa piapilau keda mono itada.

¹⁰ Moti hiro aua na komi fata ke vatotogo a Lod moti eira.

¹¹ Saghoi eia na komi fata ke dika kena eia na komi tinoni kena mono kori puni. E teo sa fata ke toke keda au mai tadia na komi fata dika

irangeni. Keana oti tateli aua itadia imarea na komi fata kena eia ke dika.

¹² Na vunegna ke pukuni dika puala na komi fata kena eia kori vido ke boi reghira sa tinoni, inau ku maomamo nigua na titionoragna.

¹³ Keana, kori vido na raraha keda laema itadia, imarea kedana ghithatha na komi fata kena eira ke pukuni dika.

¹⁴ Eigna na raraha ke pukuni tateli aua na komi fata gougovu. Iangeni ke vaghagna na fata iaani kena velea na komi tinoni:

“Rarai hadi ighamu koti nere!

Sokara tabiru kori thehe

ma Krai keda tatelia na raraha itamiu.”

¹⁵ Oti dodoro toetoke kori na puhi havi koti eia. Saghoi leghua na puhidia na komi tinoni kena boi thaothadogha. Keana oti leghua na puhidia arahai kena thaothadogha.

¹⁶ Kori vido ighamu koti tangomana na eiagna sa fata ke toke, oti eia vamua, eigna sethe na tinoni kena eia na komi puhi ke dika tadia na komi dani iraani.

¹⁷ Saghoi leghua na puhi i havi ke boi thaothadogha, keana oti hiro aua toetokea na hava ke magnahaghinighamu a Lod kotida eia.

¹⁸ Saghoi kou bali memee eigna iangeni keda diadikala na havimiu. Keana oti lubatia na Tarunga ke Tabu eigna keda batughamu hahali.

¹⁹ Kori vido koti sakai mono haidu, oti sale veletokea God kori hehemiu gougovu tadia na komi psalm, ma na komi hymn, ma na komi sale ke tabu.

20 Kori ahagna nida a Lod Jisas Kraiss, oti veletoke hahalia God a Tamada eigna na komi fata gougovu.

Na Velepui eigna na Taulaghi

21 Na vunegna ighamu koti ghaghana bohea a Kraiss, oti sasaa na eiagna na hava ke magna-haghinia ara kulamiu kiloau.

22 Ighamu na koi vaivine taulaghi, oti sasaa na leghuagna na haghoredia ara taumiu, vaghagna ighamu koti sasaa na leghuagna a Lod.

23 Oti eia iangeni, eigna na mane ke batua a taugna, vaghagna a Kraiss ke batura na komi tinoni kiloau. Na komi tinoni kiloau, na tonogna a Kraiss, mi manea ke vahavira.

24 Vaghagna na komi tinoni kiloau kena leghua a Kraiss, ighamu na koi vaivine taulaghi, ighamu kotida leghua a taumiu tadia na komi fata gougovu.

25 Mi ghamu mara mane koti taulaghi, oti dothovira ara taumiu vaghagna a Kraiss ke dothovira na komi tinoni kiloau me lubatia ghehegna eigna keda thehe eidia.

26 Kraiss ke thehe eidia eigna imarea kedana tabu. Imanea ke vararahara kori na siu-vitaburagna ma na rongoviagna na Rorongko ke Toke.

27 Imanea ke eia iangeni eigna kori vido keda hathatanora mai na komi tinoni kiloau inaghogna, imanea ke magnahaghinia imarea kedana vaghagna na vaivine ke sonihaidu ke pukuni ulaghagna. Imarea kedana pukuni jino me teo sa fata ke dika keda mono itadia.

²⁸ Kori puhi ke dothovira na komi tinoni kiloau a Krai, na mane taulaghi keda dothovia a taugna. Imanea keda dothovia iia vaghagna ke dothovia a tonogna ghehegna. Na mane ke dothovia taugna, imanea ke dothovia ghehegna.

²⁹ Teo ahai ke boi magnahaghinia na tonogna ghehegna. Keana imanea ke hea ghagna me reireghi toetokea, vaghagna a Krai ke reireghi toetokera na komi tinoni kiloau.

³⁰ Krai ke eia iangeni eigna ighita na komi baebasegna na tonogna.

³¹ Na komi Rioriso ke Tabu kena velea vaghagna iaani, "Na mane keda taveti sania a tamagna ma idogna me keda mono haidu duagna a taugna. Mi kori ghaghanagna a God iroira koro vaghagna sikei vamua na tinoni."

³² Na ghaghana ke nagho ke mono polo itagna na komi haghore irangeni, kari inau ku adoa na komi haghore irangeni kena titiono eigna a Krai ma na komi tinoni kiloau.

³³ Inau ku ghoi veleghamu mua, mara mane taulaghi gougovu kedana dothovira ara taudia vaghagna kena dothovira ghehedia, ma na koi vaivine taulaghi gougovu kedana ghaghana bohera ara taudia.

6

Na Velepui vanira na komi Gari mara Idodia mara Tamadia

¹ Ighamu na komi gari, na vunegna ighamu nigna a Lod, oti leghua na haghoredia ara tamamiu mara idomiu. Iaani na puhi ke jino kotida eia.

² Na vetula a God ke kidi eia na taluhaghore vanira arahai kedana leghua ke vaghagna iaani, “Oti ghaghana bohera ara tamamiuma idomiu,

³ ma na havimiu keda toke mi ghamu kotida mono hau kori maramagna iaani.”

⁴ Ighamu ara tamadia na komi gari, oti saghoi ngarara hahali ara dathemiu kenughua ena dikatadia. Keana ighamu kotida reireghi toetokera moti velepuhira na leghuagna na puhi ke magnahaghinia a Lod.

Na Velepuhi vanira na komi Tinoni Seka ma na koi Vunaghidia

⁵ Ighamu na komi tinoni seka, oti leghua na haghoredia na komi vunaghimiu koti agutu vanira kori maramagna iaani. Oti pukuni ghaghana bohera moti totogo na leghuragna vaghagna vamua koti totogo na leghuagna a Krai.

⁶ Saghoi agutu heta bali vatotogora kori vido kena reghighamu vamua. Keana oti leghua hahalia na haghoredia vaghagna a God ke magnahaghinia, eigna ighamu nigina na komi tinoni seka a Krai.

⁷ Oti totogo na agutu vaniragna, eigna ighamu koti boi agutu vanira na komi vunaghimiu vamua, keana ighamu koti agutu vania mua a Lod.

⁸ Ighamu koti adoa a Lod keda hera na taba vanira na komi tinoni gougovu eigna na komi fata ke toke kena eia, toke imarea na tinoni seka ba teo.

⁹ Ighamu na koi vunaghidia na komi tinoni seka, oti kaliti toetokera. Saghoi velera gi kotida

vaparara, eigna ighamu koti adoa sikei vamua na vunaghimiu ighamu gougovu ke mono i popo. Mi manea ke boi thevu tagna ahai.

Ighita Vaghadia Mara na Soldia

¹⁰ Inau ku magnahaghinia kuda veleghamu sina fata mua. Oti talu mono haidu duagna a Lod eigna nigna na mana ke hutu keda vaheta nimiu na vaututuni.

¹¹ Oti hatia na komi fata bali rihu ke heghamu a God eigna kotida tangomana na sokara pungusiagna a Satan kori vido imanea ke eia na komi thagi puhi bali pilaunighamu.

¹² Ighita kati bosi rihu duadia na komi tinoni kori maramagna iaani, keana ighita kati rihu pungusia a Satan ma nigna na mana. Tutuni, ighita kati rihu pungusia na komi tidatho ma na komi vunaghidia kena vunaghi pungusia na maramagna iaani ke mono kori puni.

¹³ Na vunegna iangeni ighamu kotida hatia na komi fata bali rihu ke heghamu a God. Gi, kori vido na maghavu bali rihu keda jufu mai, ighamu kotida tangomana na sokara pungusiragna nimiu na komi thevuioka. Leghugna ke govu na rihu, ighamu kotida talu sokara ngasi.

¹⁴ Oti mono kaikaliti vaghagna na soldia. Oti titiono vamua na hava ke tutuni. Gi kotida eia iangeni, vaghagna koti vangasia na vovogho kori hotaghimiu moti kaikaliti bali agutu vania a God. Oti leghua na puhi ke jino eigna na puhimiu ke jino keda peotighamu tagna a Satan vaghagna na poko aian koti vahaghea bali rihu.

15 Moti vaututuni hahalia na Rorongo ke Toke ke heghita na soleana. Gi kotida eia iangeni, vaghagna koti vahaghea na buti bali rihu moti sokara ngasi.

16 Oti vaututuni hahalia a Jisas. Nimi u na vaututuni keda vaghagna na reoreo bali peotighamu tadia na komi kuali ke beubethu a Satan keda vuhu mai itamiu.

17 Moti vaututunia a God ke vahavighamu. Gi kotida eia iangeni, vaghagna koti vahaghea na kepi aian bali peotia na ulumi u. Moti hatia na haghoregna a God ke heghamu na Tarunga ke Tabu. Iangeni ke vaghagna na ghau bali rihu pungusia a Satan.

18 Oti tarai kaea a God eigna keda hatheghamu tadia na komi fata gougovu. Oti tarai hahali moti lubatia na Tarunga ke Tabu eigna keda batughamu kori nimi u na tarai. Ighamu tango-mana kotida tarai vaghagna iangeni kori vido koti toatogha hahali na tarai. Oti tarai hahali eidia na komi tinoni nigna God.

19 Moti tarai mua eigu inau. Kaea a God gi keda heu na komi haghore kuda velea eigna kuda bosi mataghu na titionoagna na komi fata ke mono kori na Rorongo ke Toke. I hau a God ke poloa kari ikeagaieni imanea ke tateli aua itada.

20 Inau ku titiono a na Rorongo ke Toke tadia na komi tinoni kori huhulugna a Jisas Krai s. Iangeni na vunegna inau ku mono kori vathe tatari. Oti tarai gi inau kuda bosi mataghu na titionoagna na Rorongo ke Toke, vaghagna a God ke magnahaghini u kuda eia.

Vagougovu i Haghore

²¹⁻²² Inau kuda vetula atu itamiu a Tikikus, a kulada kati dothovia. Imanea na mane ke agutu toke vania a Lod. Imanea keda titiono vanighamu na komi fata ke tate mai eeni eigna kotida adoa na mono ku eia. Hee, inau kuda vetula imanea itamiu eigna inau ku magnahagh-inighamu kotida adoa na mono kiti eia eeni, mu magnahaghinia mua imanea keda vaheta na ghaghanamiu.

²³ Inau ku tarai kaea a God a Tamada ma a Lod Jisas Krai gi koroda heghamu ighamu koti vaututuni na soleana, moro hatheghamu eigna kotida veidothovighi moti talu sokara ngasi kori nimiu na vaututuni.

²⁴ Inau ku tarai mua gi a God keda vatokeghamu ighamu koti dothovia Jisas Krai, na nida a Lod, kori nimiu na dotho keda boi govu.

Na Rorongō Ke Toke Eigna a Jisas Kraiś
The New Testament in the Bughotu language of the
Solomon Islands
Niu Testament long langguis Bughotu

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bughotu

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

ff048ce1-500f-52e4-9ba7-18fcd6abd5f1